

4. Odpoveď ministra zdravotníctva Slovenskej republiky V. Čisláka na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Hubu podanú 4. septembra 2015 vo veci predsedníctva Slovenskej republiky v Rade Európskej únie

MINISTER ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Viliam ČISLÁK

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 30-09-2015		
Číslo spisu: MEDS-693/2015		
Listy: 11-	Prílohy: 1/6	
RZ	ZH	LU

Bratislava, 21. 9. 2015
Číslo: 39394/2015- OZEÚMV

Vážený pán poslanec,

na základe vašej interpelácie zo dňa 3. 9. 2015, týkajúcej sa prípravy Predsedníctva Slovenskej republiky v Rade Európskej únie rezortom zdravotníctva, si Vám dovoľujem zaslať nasledovné odpovede na otázky, ktoré sú súčasťou interpelácie:

1. Aké budú priority Vášho rezortu v rámci slovenského predsedníctva v Rade EÚ?

Odpoveď:

Slovenská republika sa počas Predsedníctva v Rade EÚ v oblasti zdravotníckej agendy plánuje primárne zamerať na nasledovné priority:

1. Infekčné (prenosné) ochorenia, aj v kontexte cezhraničných hrozieb, s dôrazom na TBC a v kontexte výroby očkovacej látky, dostupnosti a bezpečnosti liekov, ako aj v nadväznosti na tému holandského predsedníctva antibakteriálnej rezistencie. V rámci problematiky cezhraničných ohrození zdravia infekčnými ochoreniami chceme na úrovni EÚ diskutovať aj o *problematike očkovania*, ktoré patrí k najefektívnejším preventívnym opatreniam prenosných ochorení. Na väčšiu spoluprácu členských krajín EÚ v otázkach očkovania kladie dôraz aj európsky komisár pre zdravie a bezpečnosť potravín V. Andriukaitis.

Napriek súčasnému pokroku v boji s TBC zostáva toto infekčné ochorenie stále veľkým globálnym problémom. Každoročne sa diagnostikuje takmer 9 miliónov nových prípadov a viac ako 1,5 milióna pacientov v dôsledku TBC zomrie. V posledných rokoch môžeme v niektorých krajinách vidieť vlnu opätovného návratu tejto choroby. Príčinou je, že k starým rizikovým skupinám pribudli nové osoby infikované novými multirezistentnými kmeňmi (MDR) TBC, jedinci infikovaní HIV, migranti a utečenci. Ostražitosť by mala byť zameraná na skrining za účelom prevencie, ale aj včasného diagnostikovania choroby a začatia včasnej liečby. V júni 2014 bola prijatá Rezolúcia Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) „Globálna stratégia a ciele prevencie, liečby a kontroly tuberkulózy po roku 2015“, ktorá vyzýva na zníženie incidencie TBC na menej ako 10 prípadov na 100.000 obyvateľov do roku 2035.

Cieľom krajín Európskeho regiónu je úplne eliminovať TBC ako cezhraničné ohrozenie zdravia do roku 2050, čo v praxi znamená 1 prípad na milión obyvateľov za rok.

Predovšetkým je nutné sa sústrediť na **multirezistentné kmene TBC**, pretože úspešnosť liečby pacientov s MDR TBC v krajinách EÚ, Európskeho hospodárskeho priestoru a Východného partnerstva je len 34%. **Preto považujeme za potrebné aplikovať uplatnenie globálnej stratégie v krajinách EÚ so zapojením všetkých zainteresovaných strán vrátane občianskej spoločnosti a patientskych organizácií.**

Pod hlavičkou boja s cezhraničnými ohrozeniami zdravia slovenské predsedníctvo plynule nadviaže prostredníctvom poukázania na **problém multirezistentných kmeňov tuberkulózy** na prioritu holandského predsedníctva (NL PRES) zameraného všeobecne na **boj s antimikrobiálnou rezistenciou**. Situácia na Slovensku je v oblasti incidencie a prevalencie TBC stabilizovaná už niekoľko rokov. Pre Slovensko je potrebné zachovať si doterajší systém kontroly a liečby TBC, nakoľko **Slovensko predstavuje pre WHO a pre Európske centrum pre kontrolu a prevenciu chorôb (ECDC) modelovú krajinu v strednej Európe**, ktorá má vhodný systém monitoringu a dispenzarizácie. Iba 33 krajín sveta je doteraz radených medzi krajiny vo fáze eliminácie TBC, čiže evidujú menej ako 10 prípadov na 100 000 obyvateľov. Slovenská republika je jednou z týchto krajín, z krajín bývalého východného bloku je to len Česká republika, Slovenská republika a Slovinsko.

Slovenské predsedníctvo v Rade EÚ [SK PRES] bude v rámci inštitucionálno-legislatívneho rámca tiež ovplyvňované aktuálnym spoločensko-politickým vývojom v Európe. Ak sa nepodarí EÚ vyriešiť otázku migrácie, dotkne sa táto téma aj nášho predsedníctva, rezortu zdravotníctva z hľadiska verejného zdravia a zdravotných rizík.

2. Prevencia chronických (neprenosných) ochorení a zdravý životný štýl – s dôrazom na kardiovaskulárne a nádorové ochorenia spôsobené nesprávnou životosprávnou a výživou, nedostatočnou pohybovou aktivitou a rizikovým správaním obyvateľstva.

Neprenosné ochorenia sú hlavnou príčinou úmrtí v EÚ berúc do úvahy rizikové správanie ako je fajčenie, pitie alkoholu, nesprávne stravovacie návyky a nedostatočná pohybová aktivita. Tieto rizikové faktory môžu byť znížené prostredníctvom cielených programov na podporu zdravia, preventívnych skríningových programov a ich včasnej diagnostike. Chronické ochorenia predstavujú veľké bremeno pre finančnú udržateľnosť zdravotných systémov EÚ. **Aby sme mohli čeliť chronickým ochoreniam je potrebný integrovaný horizontálny prístup, ktorý bude zahŕňať všetky zainteresované strany.**

SK PRES nadviaže aj na prácu predchádzajúcich predsedníctiev v Rade EÚ v oblasti neprenosných ochorení. Naším konkrétnym cieľom je navrhnúť pragmatický výstup vo forme expertných odporúčaní, ktoré budú zdrojom inšpirácie pre Spoločnú aktivitu alebo projekt financovaný z 3. Akčného plánu pre zdravie na roky 2014-2020. Medzi najčastejšie vyskytujúce sa chronické neinfekčné ochorenia v Slovenskej republike patria **srdcovocievne a nádorové ochorenia, ako aj choroby tráviacej sústavy, z ochorení dýchacej sústavy sú to najmä chronická obštrukčná choroba pľúc a astma, ďalej sú to ochorenia pohybového aparátu, diabetes mellitus a psychiatrické ochorenia.** V budúcnosti treba počítat s nárastom neprenosných chronických ochorení najmä **diabetu a nádorových ochorení** podmienených starnutím populácie. Preto vzniká potreba zvýšeného, zlepšeného monitoringu, dohľadu a hodnotenia neprenosných ochorení. Intervencie smerujúce k celej populácii v oblasti prevencie môžu priviesť najväčšie prínosy v oblasti zdravia pre obyvateľov nielen SR ale aj celej EÚ.

Neprenosné ochorenia predstavujú jednu z najväčších výziev pre súčasné zdravotnícke a ekonomické systémy EÚ a celého sveta, preto rovnako ako Európska komisia považujeme za dôležité venovať sa tejto téme počas slovenského predsedníctva. Investície do preventívnych programov vedú k znižovaniu mortality a majú tak jednoznačne ekonomický prínos, preto je dôležité im venovať náležitú pozornosť. Na úrovni EÚ je potrebné získať prehľad o aktivitách členských štátov v oblasti prevencie a kontroly neprenosných ochorení, hľadať možnosti prieniku a synergie týchto aktivít v zmysle zlepšenia ich dosahu a dopadu na spoločnosť, identifikovať výzvy a príležitosti pre zlepšovanie poskytovanej zdravotnej starostlivosti a posilnenie integrovaných a na jednotlivca orientovaných zdravotníckych systémov. Neprenosné ochorenia s dôrazom na podporu zdravého životného štýlu sú prioritou aj holandského predsedníctva. Kontinuitu práce Tria následne podčiarkne maltské predsedníctvo (MT PRES), ktoré otvorí tému detskej obezity.

3. Ochorenia pečene – riešenie nerovností v oblasti zdravia, zlepšenie služieb prevencie, štandardov, inovácií, diagnostiky, starostlivosti a liečby (liečba Hepatitídy C), inovatívne lieky spojené s ochoreniami pečene, verejno-zdravotnícke a ekonomické aspekty. Ochorenia pečene sa nepochybne stávajú zdravotníckou prioritou nielen členských krajín EÚ, ale aj globálne. V poslednom desaťročí konkrétne ide o prudký nárast v morbidite a mortalite ako následok chorôb pečene.

Iniciatíva SR ako predsedajúcej krajiny v Rade EÚ bude v nastolení diskusie a efektívnom otvorení tejto problematiky z hľadiska dopadu na zdravotný stav obyvateľstva (epidemiológia, mortalita, morbidita), čomu sa doposiaľ nevenovala dostatočná pozornosť, resp. doterajšie úsilie nebolo na úrovni členských krajín EÚ dostatočne reflektované, podporované a koordinované. Vedecký a zdravotnícko-technologický vývoj pritom v poslednom období prináša zásadné a významné výsledky pre efektívne riešenia – nové diagnostické, liečebné a preventívne možnosti.

2. Kam chcete Európsku úniu „posunúť“ počas šiestich mesiacov nášho predsedníctva?

Odpoveď:

Rezort zdravotníctva bude počas slovenského predsedníctva v Rade EÚ pokračovať v napĺňaní strategických programov EÚ, a to najmä z hľadiska posilňovania zdravotných systémov a kapacít verejného zdravotníctva, zlepšovania zdravia obyvateľov, znižovania nerovností v oblasti zdravia a posilnenia verejného zdravia.

Snahou rezortu bude **uplatňovať princíp zdravia** vo všetkých politikách a prioritách počas slovenského predsedníctva v Rade EÚ s cieľom posunúť dopredu spoločnú európsku agendu a priniesť hmatateľné výsledky s cieľom zabezpečiť pokrok legislatívneho procesu v Rade EÚ na všetkých rozhodovacích stupňoch, ako aj napomáhať dosiahnutiu dohody medzi príslušnými európskymi inštitúciami [*nariadenia o zdravotníckych pomôckach a zdravotníckych pomôckach in vitro, nariadenie o nových potravinách, návrh nariadenia o humánných a veterinárnych liekoch a o zriadení EMA, revízia smernice o tkanivách a bunkách, revízia smernice o krvi, bezpečnosť pacientov a antimikrobiálna rezistencia (AMR), Iniciatíva o inovatívnych liekoch EK a farma spoločností, Alkoholová stratégia*].

3. Akými prostriedkami chcete dosiahnuť vyššie uvedené ciele počas nášho predsedníctva v Rade EÚ (rokovania na vládnej/ministerskej/expertnej úrovni, odborné konferencie, návrhy dokumentov, programov a pod.)?

Odpoveď:

Rezort zdravotníctva bude predsedat' viacerým formáciám Rady EÚ – predovšetkým však **Pracovnej skupine pre verejné zdravie a Pracovnej skupine pre farmaceutika a zdravotnícke pomôcky**. Zdieľané predsedníctvo s inými rezortmi budeme mať v horizontálnej pracovnej skupine pre drogy (MV SR), pracovnej skupine pre atómové otázky (MH SR), pracovnej skupine pre potraviny (MPaRV SR), Výbore pre sociálnu ochranu (MPSaVR SR), Správnej komisii EK pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (MPSVaR SR), Rade audítorov pri Správnej komisii pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (MPSVaR SR), Technickej Komisii pre spracovanie údajov pri Správnej komisii (MPSVaR SR) a v pracovnej skupine potravinového kódexu/Codex Alimentarius (MPaRV SR).

Problematiku týchto pracovných skupín v oblasti zdravotníctva pokrývajú experti z MZ SR, ÚVZ SR, či Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ŠÚKL, a to v pozíciách predsedajúcich, podpredsedov, či koordinátorov. **Zástupcovia Slovenska budú viesť rokovania o európskej legislatíve a aktuálnych politických otázkach**. Ich hlavnou úlohou bude hľadať kompromisy medzi členskými štátmi a rokovať s ostatnými európskymi inštitúciami, predovšetkým s Európskou komisiou a Európskym parlamentom.

Ministerstvo zdravotníctva SR plánuje počas slovenského predsedníctva v Bratislave organizovať niekoľko **podujatí a konferencií**:

- V dňoch 3.-4. októbra 2016 sa v Bratislave uskutoční **Neformálna rada ministrov zdravotníctva**, na ktorej sa plánujeme venovať najmä problematike dostupnosti a bezpečnosti liekov a téme prenosných ochorení, ktorým sa dá zabrániť očkovaním (TBC – ohrozenie zdravia spôsobené voľným pohybom osôb).
- V dňoch 3.- 4. novembra 2016 plánujeme **konferenciu na úrovni vysokých štátnych úradníkov** zameranú na **chronické neprenosné ochorenia – predovšetkým srdcovocievne a onkologické ochorenia**.
- Koncom novembra je naplánovaná expertná jednodňová konferencia zameraná na **ochorenia pečene**.
- Rezort zdravotníctva bude v Bratislave zastrešovať aj **Spoločné zasadnutie vedúcich zdravotníckych pracovníkov a vedúcich ošetrovateľských pracovníkov a Stretnutie národných drogových koordinátorov**.

Štátny ústav pre kontrolu liečiv plánuje zorganizovať štyri nasledovné podujatia:

- Pracovnú skupinu riaditeľov liekových agentúr k manažmentu kvality,
- Pracovnú skupinu komunikačných profesionálov,
- Zasadnutie riaditeľov liekových agentúr spoločne s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- spoločné zasadnutie Kompetentných autorít pre medicínske pomôcky a Centrálného výboru manažmentu pre medicínske pomôcky.

Okrem týchto podujatí budú zástupcovia MZ SR viesť koordináčne stretnutia členských štátov EÚ:

- počas Regionálneho výboru WHO v Kodani,
- na 38. Zasadnutí Potravinového kódexu výboru pre výživu a potraviny pre špeciálne dietetické využitie
- počas zasadnutia konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru Svetovej zdravotníckej organizácie o kontrole tabaku/COP7 v Indii.

4. Aké ukazovatele plánujete použiť na meranie úspešnosti pôsobenia Vášho rezortu v rámci predsedníctva v Rade EÚ?

Odpoveď:

Keďže v druhom polroku 2016 bude Slovensko historicky po prvý krát predsedať Rade EÚ, slovenské predsedníctvo bude najdôležitejšou politickou výzvou pre našu krajinu. Predsedníctvo so sebou prináša jedinečný priestor na prezentáciu Slovenska. Je to šanca na zviditeľnenie našich schopností, diplomacie, expertízy, manažérskych zručností, s cieľom čo najlepšej prezentácie.

Úspešnosť slovenského predsedníctva z hľadiska pôsobenia nášho rezortu bude vyhodnotená po jeho ukončení 31.12.2016. Sľubujeme si najmä, že sa nám podarí zamerať pozornosť EÚ na stanovené priority rezortom zdravotníctva a priniesť tak čo najväčšie **prínosy v oblasti zdravia pre obyvateľov celej EÚ.**

5. Ako plánujete zapojiť do prípravy a priebehu slovenského predsedníctva v Rade EÚ mimovládne subjekty?

Odpoveď:

Mimovládne subjekty a občianska spoločnosť sa významne spolupodieľa pri príprave slovenského predsedníctva v Rade EÚ, najmä čo sa týka komunikovania priorít SK PRES smerom k verejnosti, sprostredkovania spätnej väzby od experov, ako aj pri celkovom zvyšovaní povedomia o fungovaní Európskej únie. Rezort zdravotníctva je pripravený pokračovať v zapájaní mimovládnych subjektov do priebehu slovenského predsedníctva, najmä pri príprave konferencií a príprave podkladov.

6. Aké budú verejne prístupné výstupy z pôsobenia/dosiahnutých výsledkov Vášho rezortu v rámci nášho predsedníctva v Rade EÚ a kde sa s nimi bude mať verejná možnosť oboznámiť?

Odpoveď:

Predsedníctvo predstavuje aj unikátnu príležitosť na celkovú prezentáciu predsedníckej krajiny a jej pozitívne zviditeľnenie sa. Úlohou predsedníctva je zároveň aj „jednohlasne“ prezentovať SK PRES, t.j. komunikovať rovnaké posolstvá a informácie naprieč celým spektrom komunikačných kanálov. Vzhľadom na povahu podujatí, ktoré musí predsedníctvo SK PRES koordinovať a organizovať, bude veľká časť formálnych aktivít prebiehať v Bruseli, ako aj v Luxemburgu a Štrasburgu, nielen v Bratislave. Významná časť SK PRES bude realizovaná v prostredí Internetu – na **webovom portáli Rady EÚ**, na **webovej stránke SK PRES** a na **webovej stránke Stáleho zastúpenia SR v Bruseli**.

Za najdôležitejší možno označiť **webový portál Rady EÚ v Bruseli**, ktorý je spustený v 24 jazykoch. Na tomto portáli bude venovaný priestor SK PRES – úlohy, ciele a program predsedníctva, stretnutia, rokovania a pod. Uvedený zdroj bude slúžiť ako hlavný zdroj informovania o dianí počas SK PRES. Ako súčasť webového sídla MZVaEZ SR bude

zároveň vybudovaná aj samostatná **webová stránka SK PRES**, ktorá bude tiež obsahovať výstupy nášho rezortu v rámci slovenského predsedníctva v Rade EÚ.

S úctou

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. Huba', written in a cursive style.

Vážený pán
Mikuláš Huba
poslanec Národnej rady
Slovenskej republiky
Bratislava